СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДО... ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 76. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 31 березня, 1934. VOL. XLII. No. 76. Jersey City, N. J., Saturday, March 31, 1934. THREE CEN

ЗГОДА В ПРОМИСЛІ МЯГКОГО ВУГЛЯ

МАЙНЕРИ ДІСТАЮТЬ ЗНИЖКУ ПРАЦІ Й ПІДВИШКУ ЗАПЛАТИ.

ВАШИНҐТОН. — Майнерська юнія „Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" добилася згоди з власниками копалень мягкого вугля, на основі котрої час праці майнерів у цих копальнях зменушується до 35 годин на тиждень.

Основна робітнича заплата в північних округах, де вона тепер виносить 4 доляри 60 центів, збільшується до 5 долярів на день.

Точка щодо підвищення заплати відноситься покищо до Апалачійської округи. Щодо інших округ, переговори ведуться далі.

Умова входить у життя з днем 1 квітня.

Є це перший великий промисл краю, який заводить у себе скорочення часу та підвищення заплат.

ЗАКІНЧЕННЯ ВЕЛИКОГО СТРАЙКУ РОБІТНИКІВ БОДА.

ВАШИНҐТОН. — Урядови вдалося довести до згоди між страйкуючими робітниками і будівельною фірмою Бода.

Підприємство Бода зобовязалося приняти до 90 днів кождого страйкуючого робітника, що зголоситься до праці. Крім цього підприємство згодилося відправляти робітників тільки на умовах, проголошених минулої неділі президентом Рузвелтом.

Страйкуючі робітники зобовязалися відкликати страйк.

СТРАЙК ШОФЕРІВ ТАКСІВОК ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО КІНЦЯ.

НЮ ЙОРК. — Страйкуючі шофери таксівок починають відправляти лідерів з лівими симпатіями, як наприклад комуністів, а більше помірковані лідери шукають способів полагодити страйк. Ці лідери заявили перед мейоровим комітетом, що вони готові на покінчення страйку угодою.

СПОДІВАЮТЬСЯ УРЯДОВОГО ДОМАГАННЯ ПІДВИШКИ ПОДАТКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Супроти цього, що ухвалений проти президентового вета закон про бонус для ветеранів накладає надзвичайний видаток на уряд, уряд має незадовго виступити з домаганням підвищити податки.

Демократи, які голосували проти президентового вета, кажуть, що його престіж через постанову конґресу проти президента не потерпів.

ДЕМОКРАТИ ЗА ТАРИФОВИЙ ЗАКОН.

ВАШИНҐТОН.—Відай, щоби доказати, що вони далі стоять за президента, демократи в палаті конґресі ухвалили по короткій дебаті новий закон про мита на заграничні товари. За закон заявилися 274 конґресмени, проти — 111. З демократів проти внеску голосували 11.

На основі цього закона президент дістає на три роки просто необмежену владу над митами на заграничні товари.

У сенаті проти цього проєкту збирається сильна опозиція.

УХВАЛИЛИ СЛІДСТВО НАД „МОЗКОВИМ ТРОСТОМ".

ВАШИНҐТОН. — Палата послів ухвалила резолюцію конґресмена Булвинкела, котра уповажнює конґрес розслідити заяву, зроблену Віртом, суперінтендентом шкіл в Індіяні, що буцімто „мозковий трост" збирається завести в Америці диктатуру.

Для розсліду конґрес установляє спеціяльний комітет з 5 осіб, які будуть мати право покликати свідків. На слідство визначено суму 500 долярів.

КАМПАНІЯ ПІДПРИЄМЦІВ ПРОТИ ПРОЄКТУ СЕНАТОРА ВАҐНЕРА.

ВАШИНҐТОН. — Відомий міліонер Гаримен, голова Торговельної Палати Злучених Держав, виступав перед сенатським комітетом для виховання й праці з зізнаннями щодо пропонованого сенатором Ваґнером закона про вирішування спорів підприємств з робітниками. Міліонер висказував свою опінію, що такий закон був би великою загрозою для відбудови краю. Він теж уважає його незгідним з конституцією.

ХОЧУТЬ СПЕЦІЯЛЬНОГО ЗАКОНА ПРО НАДАННЯ ГОРОЖАНСТВА АЙНШТАЙНОВИ.

ВАШИНҐТОН. — Комітет палати послів для іміґрації й натуралізації заявився за ухвалення спеціяльного закона про надання американського горожанства відомому жидівському математикови, професорови Айнштайнови, котрий утік з Німеччини внаслідок націстичного перевороту.

Закон про це запропонували конґресмен Кені з Ню Джерзі й Дикстейн з Ню Йорку.

ВАЖНИЙ ВИНАХІД ДЛЯ МЕДИЦИНИ.

На зборах Американського Хемічного Товариства в Ст. Пітерсбурґ, Флорида, прочитано звіт про відкриття способу, при помочі котрого можна вічно переховувати сировицю проти запалення легенів, дифтерії, кору, тифу й тим подібних недуг.

ДОМАГАЄТЬСЯ СТЕРИЛІЗАЦІЇ МІЩАНЦІВ.

Після світової війни Французи окупували були німецьку Надренщину й Рурщину. На окупованій території довгий час перебували французькі кольоніяльні війська, зложені в більшости з Муринів. Декотрі чорні вояки лишили по собі в тих провінціях своїх чорних наслідників. Тепер гітлерівський елемент домагається стерилізації тієї молоді чорної породи, якої в Надренщині та Рурщині є немале число.

ДУШОГУБСТВО НА ФАРМІ.

Невідома особа замордувала на фармі в Форк Рівер, Ман., 70-літню Марію Комарніцьку. Її знайдено з розбитою головою. В звязку з тим душогубством відбулося в Давфіні судове переслухання Данила Ковча, з яким покійна жила.

ТИСЯЧА ПРОДАНИХ ДІВЧАТ.

Англійський часопис „Дейлі Геральд" повідомляє, що в східній дільниці Лондону поліційні власти відкрили бюро торговлі живим товаром, яке вели чужинці. Слідство виявило, що біля тисячі дівчат вивезено до Південної Америки.

НЕ БУДЕ РОЗЗБРОЄННЯ.

В Лондоні або Парижі відбудеться нова конференція в справі світового роззброєння. Англія і Франція свідомі, що давні пляни розбились та що шкода говорити про роззброєння. Дадуть теж згоду на зброєння Німеччини, але тільки до певної міри.

НАЙБІЛЬШЕ ДЕПОРТОВАНО БЕЗРОБІТНИХ.

Вістка з Оттави говорить, що від весни 1924 року дотепер депортовано з Канади коло 25 тисяч людей. Певні відомости маємо про депортованих тільки від 1. квітня 1924 року до вересня 1932 року. За той час депортовано з Канади 15 тисяч 368 осіб. З того числа 9,446 осіб депортовано через те, що треба їм було давати довгий час запомогу, 2,326 осіб депортовано за злочини, 926 депортованих були слабоумними, а 503 депортовано за те, що дісталися до Канади в незаконний спосіб.

МІСЦЕ КАНАДИ В ТОРГОВЛІ.

Світова статистика виказує, що десять перших місяців 1933 року Канада занимала серед держав світа пяте місце щодо вивозу продуктів за границю. З іншими державами щодо вивозу річей за границю Канада стоїть так: перше місце занимають Злучені Держави, друге Вел. Британія, третє Німеччина, четверте Франція, пяте Канада, шесте Японія. Місця так розділені на підставі вартости спроданих річей валютою золотих долярів.

NRA

MEMBER

U.S.

WE DO OUR PART

РОБОТИ В ЛЮТІМ ПОПРАВИЛИСЯ.

На основі донесень власних філій Американська Федерація Праці обчисляє, що в лютім число занятих робітників зросло в порівнанню з попереднім місяцем на 350,000. Федерація Праці теж думає, що в березні роботи дальше поправлялися.

ЧИСТКА В ШКІЛЬНИЦТВІ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

„Ізвєстія", центральний орган московських большевиків, пише: „Впродовж останніх 11 місяців ми вигнали із шкіл до 4,000 українських націоналістів, петлюрівців, людей нам ворожих, що вели ворожу роботу і виховували дітей у дусі украніського націоналізму".

ТЯЖКІ КАРИ ЗА КРИВОПРИСЯГУ.

Едмонтонський суддя Твіді засудив на пять років вязниці молодого фармера з Вастао, Алта., Василя Гуцуляка за кривоприсягу. Видаючи присуд, суддя заявив, що тяжку кару дає тому, щоб остаточно усунути кривоприсягу з судів. Гуцуляка арештували були під замітом передержування вкраденої упряжі на коні та кількох інших господарських річей. Він станув перед поліційним судом у Смоки Лейк і присягнув, що ті річі він купив від вандруючого продавця. Справа опинилася в вищому суді й тут Гуцулякови доказано, що він зложив кривоприсягу перед поліційним судом. — У тому самому суді суддя Бойл засудив на три роки вязниці фармера Данька Манчука з околиці Брудергайм, також за кривоприсягу. Кривоприсягу він поповнив на розправі в Лемонт, підчас якої засуджено його на кару $50 за крадіж таєра з авта його сусіда, Андрія Зварича. Він присягнув, що таєр був на його авті ще тоді, як він купив те авто від Валтера Мілера з Едмонтону. Мілер присягнув, що його таєри були зовсім іншої марки.

ДІСТАВ ТРИ РОКИ ВЯЗНИЦІ ЗА ПОСТРІЛЕННЯ ЖІНКИ.

Павло Маданюк в Едмонтоні пострілив при кінці минулого року свою жінку, з якою взяв сепарацію 11 років тому, а потім із наміром самовбивства двічі вистрілив до себе. Тяжко поранену жінку та його забрано до шпиталю, де вирятувало їх від смерти. На суді зізнав Маданюк, що хотів пострілити жінку за те, що жие з іншим чоловіком. За намір самогубства засуджено його додатково на місяць вязниці.

ЛЮДСЬКЕ ТІЛО ПРОМІНЮЄ ЕНЕРҐІЮ.

Учені Фундації Росела Сейджа в Ню Йорку кажуть на основі докладних розслідів, що людське тіло висилає з себе на всі боки енерґію й тепло так, як небесні тіла.

МОСКОВСЬКА ҐРАФИНЯ ПОЗИВАЄ ПОЛЬЩУ.

Ґрафиня Наталія Брасова, братова погибшого московського царя Миколи II., що була жінкою великого князя Михайла, позиває польський уряд. Вона домагається від польського уряду звороту маєтків, палат і домів у ченстоховській окрузі, які за часів царату належали до її мужа, що був замордований у Пермі 1918 р. Ці маєтки дав її мужеви цар Микола II. Їхня вартість понад 10 міліонів долярів. Польща перебрала їх на свою державну власність, згідно з ризьким договором, у якому зазначено, що всі маєтки царської родини на території, що ввійшла в склад польської держави, переходять на власність Польщі. Ґрафиня Брасова, що підчас революції втекла до Польщі, а звідтіля до Франції, внесла була недавно позов за маєтки до ченстоховського суду. Цей суд не приняв позву й справа опинилася в апеляційному суді.

ТАНЦІ В ПОТЯГАХ.

В ціли спопуляризування подорожі залізницями чеський уряд постановив виготовити в потягах державних залізниць спеціяльні ваґони, в яких пасажири моглиб танцювати підчас подорожі під звуки джезбенду.

ЧОТИРИ ТРУПИ В ПИВНИЦІ.

Два селяни з Комарна, Теодор Бариляк і Одекса Гірський винаймили в домі ч. 89 при ул. Городецькій у Львові пивницю на склад яблок. Недавно знайдено в тій пивниці неживого селянина, а біля нього лежали трупи трох незнаних жінок, у віці коло 20 літ. Знайдено теж останки якоїсь їди. Лікар ствердив, що всі четверо померли наслідком отроєння. При трупах не було ніяких документів, що могли би ствердити їхню тотожність, тому вислано до поліції в Комарні телефонограму, щоби родина згаданих господарів приїхала негайно до Львова. Показалося, що померли в пивниці 51-літній Михайло Гірський, його 20-літня донька Наталія, дальше Наталія Бариляк, донька спільника Гірського, і 20-літня Наталія Ліщинська, всі з Комарна. Переслуханий Бариляк сказав, що в суботу Гірський виїхав до Львова з трома дівчатами, везучи більшу скількість яблок на продаж. Яблока хотів продати на площі Унії Берестейської, причому дівчата мали йому помагати. Здогадуються, що всі зачадилися від залізної печі, в якій напалили вуглям.

СЕРЕДНИК ДЛЯ ВБИВАННЯ БАКТЕРІЙ.

На зборах Американського Хемічного Товариства в Ст. Пітерсбурґ, Флорида, говорили два хеміки з Белвіл, Н. Дж, про відкриття сильного середника, який убиває бактерії в тілі людини.

УКРАЇНА ДАЛІ В БОРОТЬБІ З МОСКВОЮ

МОСКВА (Росія). — Постишев, московський сатрап на Україні, виголосив на останнім Конґресі Комуністичної Партії промову про положення на Україні, в якій підкреслив, що на Україні „клясовий ворог" далі веде боротьбу проти Москви під націоналістичним прапором та шовіністичними гаслами. Постишев подав далі, що на Україні залишилося найбільше остатків ріжних контрреволюційних орґанізацій і партій, що Україна є предметом пожадань ріжних інтервенціоналістичних штабів та перебуває в сфері їх пильних спостережень, та що ухильники в самій комуністичній партії єднались і далі єднаються з націоналістичними елементами.

Потім предложив цілу низку проєктів, як зломити остаточно опір України.

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТИ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ. — Польська поліція перевела ревізії в мешканнях цілої низки Українців у пощукуванню української нелеґальної літератури. У висліді ревізії забрала поліція велику скількість таких видавництв як „Сурма", „Розбудова Нації" й „Український Націоналіст", призначені для кольпортажі. У звязку з тим арештовано 10 осіб.

НОВИЙ МОСКОВСЬКИЙ „НАСТУП НА НЕБО".

БЕРЛІН. — Доносять з Москви, що союз безбожників СССР постановив скріпити боротьбу з релігією. У звязку з недалеким Великоднем рішено зробити новий „наступ на небо", в якім мають узяти участь крім безбожників всі активні члени комуністичної партії.

Цю постанову пояснюють тим, що релігійний рух у Совітах не тільки не ослаб, але навпаки, прибрав в останніх часах небувалі дотепер розміри.

ВНЕСОК У СОЙМІ В СПРАВІ ДОПОМОГИ ГУЦУЛЬЩИНІ.

ВАРШАВА (Польща). — У польськім соймі зголосили українські посли наглий внесок, яким закликають уряд дати негайно допомогу голодуючій Гуцульщині.

ДАЛІ КОНФІСКУЮТЬ.

ЛЬВІВ. — Консервативне „Діло" підлягло вже в біжучім році аж 12 конфіскатам. Остання конфіската наступила за передрук резолюції УНДО про утворення Апостольської Адміністрації для Лемківщини.

ВЕЛИКДЕНЬ ІДЕ.

ЛЬВІВ. — Зприводу наближаючихся Великодних Свят підносять в краю таке:

Народні звичаї загибають, впроваджуємо чужину, своє гарне забуваємо, зате чужі беруть наше за своє і чваняться. Одним з найкращих звичаїв є ягілки, які виводить молодь на Великдень і які дуже надаються на концерти і народні свята на цілий рік, замісць чужих балетів. Впроваджуйте їх там, де їх досі не грали. Підручник ягілок (гагілок, гаїівок) з нотами і словами замовляти в д-ра Бариляка Олександра.

МОСКВОФІЛИ РАДІЮТЬ.

ПРЯШІВ (Ч. С. Р.). — Іменування Апостольського Адміністратора для Лемківщини врадувало дуже тутешніх „русских". Православні під проводом арх. А. Віталія надіються, що експеримент Риму буде мати добрі наслідки для православної церкви. Піде тепер на Лемківщині, подібно, як це є в Пряшівщині, пропаґанда за „адін русский народ", до чого додасться і „адная вера".

НОВИЙ ЕПИСКОП ДЛЯ ВОЛИНІ.

ВАРШАВА. — Першим епископом-помічником волинської православної епархії залишився епископ Симон. Секретарем консисторії буде Іван Власовський, бувший посол соц.-радикальної партії, а тепер сторонник польської урядової партії, угодовець з хрунівського табору.

АНҐЛІЯ ВСТУПАЄ В СЛІДИ АМЕРИКИ.

ЛОНДОН. — Британський уряд буде змушений взятися реорґанізувати британську промисловість на зразок американської НРА, бо самі промисловці не годні розвязати промислової кризи.

ҐРИЗЕТЬСЯ КРЕДИТАМИ СОВІТІВ.

МОСКВА. — Американський посол до Совітів, Вілієм Булит, зажурений, що Злучені Держави готові не дати ніякої позички тим державам, які не сплачують довгів. Та заразом обороняє Совіти і каже, що вони нічого не винні Америці, бо як прийшли до влади, то проголосили, що не приймають ніяких зобовязань царської влади. Крім того Совіти мають іще претенсії й до Злучених Держав за „інвазії північної Росії". Булит радить цеї справи не торкати, бо інакше пропаде ціла комбінація з Совітами, як їм відмовиться в Америці кредитів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗВІДКИ БЕРУТЬСЯ ДИКТАТУРИ?

Назагал американська преса згідно стверджує, що повалення ветеранського вета конґресом являється ударом, зверненим у бік президента Рузвелта не тільки як провідника демократичної партії, але і як провідника нації.

Дотого рівновага зложеного урядом державного буджету зістала нарушена. В часі, коли уряд не може звести кінців докупи, маючи перед собою довги, що сягають до 32 біліонів долярів, сенатори і посли додають великодушно до цього великанського обтяження ще новий видаток. Та найгірше в тій справі те, що загал набрав враження, що на рішенню послів і сенаторів, котрі покинули свого провідника, не заважила недоля ветеранів, а тільки страх перед виборами, які надходять; страх перед всемогучими ветеранськими лабіістами, які відгрожуються, що повалять при нових виборах усіх тих, котрі попруть ветеранське вето президента.

Не можна сказати, щоби в конґресі не було мужних представників, таких, які виразно зазначили, що щоб не сталось, вони не опустять провідника. Були такі, що гостро наклеймовали демаґоґію, яка закидувала президентови брак патріотизму і робила з нього малощо не ворога ветеранів. А сенатор Ґлес зазначив, що він вислав був на війну двох синів, але видідичив би обидвох, якби вони поважилися в теперішніх важких обставинах забрати з державної каси хочби один доляр. Служба в армії, говорив він, повинна бути великою честю, а не притокою до наїзду на державну касу. Він теж гостро наклеймував „комерціялізацію" патріотизму. Сенатор Тайдинґз звертав увагу, що коли вже видавати гроші, то треба дати їх удовам і сиротам по дійсних борцях, а не тим, що не бачили ніколи боєвого фронту, а домагаються допомоги ветеранської тільки з того титулу, що носили військовий мундур. Сенатор Стівенс підносив, що годі підносити платню в часі, коли міліони безробітних людей ніякої платні не побирають.

Та все те не помогло. Більшість рішила. Вето лідера перепало. Подібні сцени запапятав собі добре теперішній німецький диктатор, Гітлєр, коли, ще як молодий хлопець, приглядався нарадам австрійського парляменту в часах Габсбурґів. І відтоді він зненавидів... більшість. А у своїй книжці він пише про це таке: „Одної річи ми не можемо й не повинні ніколи забути: більшість ніколи не заступить — Мужа. Вона завжди обороняє не тільки глупу, але трусівську політику. І як сто дурнів не творять одного розумного чоловіка, так і геройського рішення годі сподіватися від сотні боягузів".

Е. Онацький.

ДЕЩО ПРО ПОЛІТИКУ.

У нас останніми часами пішла мода на „аполітичні" орґанізації. Стихійне національне почуття жене Українців, що відчули своє спільне походження, до якоїсь „Громади", чи „Товариства" чи „Просвіти", але одночасно з тим висувається домагання, щоби ці „Г р о м а д и", „Товариства", „Просвіти" тощо були „аполітичні" або, інакше кажучи, „не займалися політикою".

Але — що це значить „займатися політикою" і що значить це саме слово — „політика", якого ми так часто вживаємо, не застановляючись довго над тим, що під тим розуміємо?

Отже слово політика походить від грецького слова „поліс", що означає місто, яке в давній Греції було одночасно й державою (давні грецькі держави були дуже маленькі й обмежувалися міськими мурами). Таким чином політика є наука про те, як найкраще зорґанізувати державу. Та політика не обмежується самою територією, самими **студіями** про найкращий устрій держави, але намагається перевірити ці студії на практиці, намагається переводити теорію в **чин.** І саме тому в понятті „політика" треба розріжняти ці дві відмінні сторони — теорії й практики, науки й мистецтва. Бо політика є не лише наукою, але й мистецтвом. І саме тому для людей, що займаються політикою, потрібні не лише довгі студії, яких вимагає кожна **наука,** але й потрібний окремий визначний **талант,** без якого не може бути ніяке **мистецтво.** Мистецька, без відповідного таланту й природнього нахилу, не навчишся. Але й талант без студій і науки ніколи не зможе піднестися на потрібну, особливо в політиці, висоту. Бо політика це **найважча з діяльностей,** яка може припасти на долю людини. Бо політикови приходиться працювати не з мертвим матеріялом, що слухняно й пасивно кориться руці артиста, але з живою людською масою тисяч людей, що мають свою окрему психольоґію, свої індивідуальні навички. Тому кожний політик, себто кожна людина, що присвячує себе політиці, повинен памятати, що обєктом і ціллю його діяльности є передовсім **людина.** Щоби не помилятися в політиці (або, краще сказати — щоби помилятися якнайменше, бо без помилок ніколи не обійтися), треба добре зрозуміти, що таке є людина, які її **природні** нахили, любов до власности, намагання ствердження своєї особистости і т. д. і робити свої політичні розрахунки відповідно до тих природніх нахилів, а не всупереч їм, як це робили большевики, що своєю політикою причинилися до руїни одної з найбільших імперій світа й до збіднення й голодової смерти міліонів людей, без ніякої надії на осягнення того ідеалу (комунізму), який примушував їх переводити ту безглузду політику. Італійський фашизм в цьому відношенню пішов цілком іншою дорогою. Мусоліні так схарактеризував фашистівську політику:

„Політика є мистецтвом **керувати людьми,** себто орієнтувати, використовувати, виховувати людські пристрасти, людський еґоїзм, людські приватні інтереси для **загальних цілей,** що майже завжди виходять поза інтивідуальне життя, бо проєктується в будучність. А якщо політика є таким мистецтвом, то нема сумніву, що фундаментальним її елементом є людина, і звідси треба виходити..."

Головна таємниця доброї політики це змисл практичности, вміння бачити факти в їх дійсному значінні, вміння передбачувати їх наслідки. Але помилявся би той, хто вважав би за „факти" лише конкретний стан річей. В тому головним чином полягала помилка давніх українських політиків, що вони не рахували на такі факти, якими є сила **почування,** і не намагалися їх витворювати. Бо завданям політика є не лише використовувати факти та рахуватися з ними, коли вони вже відбулися, але й підготовляти їх, витворювати для їх появи сприятливі умовини. „Політика, казав Мусоліні, вимагає також часу, щоби її випрацювати, привести до терміну, забезпечити. Міністри старого (демократично-ліберального, парляментаристичного) режіму не мали на те часу. Вони нехтували державною машиною, бо ніколи не були певні, що дійдуть до мети і якогось заключення..."

Отже коли такі трудноші повстають перед міністрами будьщобудь сконсолідованої держави, то можна собі уявити, які трудноші повстають перед політиками недержавної нації, що мусять увесь час не тільки рахуватися з конкретним фактом поневолення своєї нації, але витворювати такі факти (піднесення національної свідомости, ненависть народніх мас до займанців, витворення орґанізаційних кадр будучих местників і визвольників пригнобленої нації), які привели би нарешті до здійснення високої мети. Тому й не диво, що в широких масах виявляється тепер розчарування з політики, бажання відійти від цієї трудної штуки в „аполітичні" орґанізації.

Є в тому дещо здорового. Бо якщо про культурність якогось народу, як каже Камбо, можна судити відповідно до ступня його зацікавлення політикою, яка підносить людину понад сферу її приватних інтересів і примушує її думати про інтереси **цілого** суспільства, то з другого боку, в умовинах ненормального існування, що в них опинився український нарід, зацікавлення політикою у нас набрало таксамо ненормального розміру, невідповідного нашому культурному розвиткови.

Дуже добре писав свого часу М. Іванейко в ЛНВіснику (1926, II., с. 152):

„Політичне зацікавлення, вихід із стану політичної байдужности — ці здорові прояви перейшли у нас в екстрему: що другій людині хочеться стати активним політиком, що третій зпоміж активних політиків — представником якогось напрямку (розріст шкідливої партійности — Е. О.), що десятій—керманичем партії і т. д. Замісць політичного мистецтва — зарозуміле партацтво, котре в своїй самовпевненій вдоволености **вбиває навіть тугу за дійсним мистцем,** героєм. Крім того, для самої політики, відємного впливу, такий стан відбивається просто катастрофально на духовій культурі нації. Утверджується переконання, що політика є єдиним ґрунтом, на якому стоїть усе життя нації, з котрим вона паде..."

Та з другого боку, даремно замикається в „аполітичність" той, хто втікає в ті „аполітичні" орґанізації, — бо „аполітичних" орґанізацій тепер не може бути. Все, що відбувається під українським прапором, є вже тимсамим тепер яскраво політичне, — бо саме українське імя набрало суто політичного змислу. І тому треба говорити не про „аполітичні" орґанізації, але про „антипартійні" орґанізації, — бо „партійности" нам всім вже дійсно забагато.

Я дуже радо стверджую, що і наша молодь саме так розуміє „політику". Ось що пише „Студентський Шлях" у статті Вітковського „Роля українського студентства в культурно-освітньому русі", (1933 р. II—III. с. 38): — „Вузько понимає політичне життя той, хто вважає, що політикою є лише потягнення партій на соймовій арені чи урядів на ріжних міжнародніх зїздах. Короткозорим політиком є той, хто хоче заскакувати світ фактами, а не оглядається на те, щоби тими фактами **виховувати** власну суспільність і поривати її за собою... Школа має бути „аполітичною" в теорії, а на ділі кажуть їй виховувати дітвору в державному дусі (отже в певному політичному напрямку — Е. О.). В імя володіння над душами недержавна нація бореться за існування своєї „Рідної Школи".

І таксамо вона бореться за існування і розвиток своєї рідної пісні, свого рідного танку, своєї рідної літератури, своєї рідної культури. І ціла та боротьба — за пісню, за танок, за літературу — **є все політикою,** бо підводить підвалини нашій українській державности. Аби лише боротьба була та розвивалася в усе сильніших темпах.

АНҐЛІЙСЬКА АВІЯЦІЯ, УКРАЇНСЬКА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ І МОСКОВСЬКИЙ СТРАХ

Автор міжнародніх оглядів в „Ізвєстіях" висловлює в числі їх з 8. березня своє обурення з приводу розвиту анґлійської воєнної авіяції, а ще більше з того приводу, що анґлійська преса вказує на радянську авіяцію як на одну з причин того, що Анґлія мусить збільшити свою повітряну фльоту. „Де і як наша артилєрія загрожувала Анґлії?"—запитує з удаваною наївністю московський журналіст, і пише далі: „Одночасно ми пригадуємо статті анґлійського авіяційного орґану „Ейроплен", який місяць тому розробляв плян війни проти СССР та смакував ролю анґлійської авіяції в цій війні". На іншім місці часопис подає витяги з статті редактора Ґрея в „Ейроплен": „Війна з Росією — це для нас повітряна війна в повній силі. Нам треба буде боронити наші жерела нафти в Персії, наші нафтові роботи в Іраку, а може бути також і нашу торговельну фльоту на Середземнім морю, коли Росія пробється до Дарданелів та Палестини через Малу Азію.

„Коли Україна зробиться незалежною державою, у нас буде багато роботи з постачанням для української воєнної авіяції. В такім разі для летунів буде дуже добра нагода заняти посади інструкторів-орґанізаторів та старшин в цій авіяції. Потім, коли Україна вибore собі мир, їй будуть потрібні торговельні літаки та ціле устаткування для цивільної авіяції.

„Коли Україна зробиться незалежною державою та нашою спільницею та коли Росія спробує напасти на Европу через Румунію, нам доведеться без сумніву післати значніші повітряні сили на поміч українській авіяції, а можливо також, коли українська авіяція незначна розмірами, буде знищена, то нам доведеться й заступити її в боротьбі..."

Треба щиро привитати погляд анґлійського орґану авіяції, що бачить в самостійній Україні забезпечення Европи проти мостовської небезпеки та в нестримнім розвитку радянської воєнної авіяції поважну небезпеку і для самої Анґлії. Страх московських імперіялістів, яких ролю в Европі починають правильно оцінювати, дуже зрозумілий. — (Укбюро Женева).

ВІДПОКУТУВАВ

(Оповідання з козацьких часів).

(9)

Пустився чвалом назад і пішов тою другою тропою. Пару відтисків копит на дорозі показали йому, що їздець надїхав від найближчої оселі. Вже не шукаючи дальшої тропи, пігнав далі.

— Може він таки звідтам, а може лиш переїхав через село, — думав Мацах. — Як звідтам, то не тяжко буде допитатись, хто то був. Як лиш переїхав, то відай, я дальшої тропи вже не знайду.

Мацах знав дуже добре всіх людей в оселі, бож то сусіди і людей було небагато. Вперед йому треба було довідатися, котрі парубки не є дома. Провідав, що нема Сеня Гойдиша. Пішов просто до його хати. В хаті були його мама і сестра.

— Сень дома? — спитав Мацах, поздоровивши їх.

— Нема! — відповіла сестра.

— Відколи нема?

— Від вчера.

— То він в хаті не ночував?

— Та як від вчера нема його, то й не ночував у хаті.

— Куди поїхав?

— Поїхав ловити рибу в Кривім озері.

— Я чув, що пару парубків поїхали відси туди щойно нині досвіта.

— Він з їх товариства, та чогось то виїхав вже вчера смерком. Він десь в сих сторонах мабуть має якусь дівку.

Мацах прикусив губи, чуючи таке.

— То він мабуть не скоро вернеться, коли поїхав на рибу? — спитав, вже не сумніваючися, що його суперником є Сень Гойдиш.

— Буде там поти, поки не навялить бочку риби. Парубки, що поїхали нині, повезли бочки. Мабуть буде там недовше, як тиждень.

Мацах поїхав на Криве озеро і став роззиратися за Гойдишем. В само полудне попав на товариство рибаків, якому отаманував саме той Семен Гойдиш. Товариство обідало. Запросили й його. Мацах не присівся до миски. Сів на боці. Коли інші їли весело розмовляючи, Мацах сидів надутий, пакаючи люльку і раз коло разу спльовуючи і скоса кидаючи люті погляди на Гойдиша.

— Хлопці, до роботи! — гукнув Гойдиш, коли миски і горшки були порожні.

Мацах підвівся, приступив до Гойдиша і сказав йому пошепки:

— По роботі хочу побалакати з тобою.

— Добре! — відповів Гойдиш. — По роботі буде досить часу на балачку. Хоч би до самого рана. Прийди по роботі. Або лягай тут і спи аж до вечера.

— Не тут. Мені треба в чотири очі. Прийди до мене.

— Ти також десь тут ловиш рибу?

— Ні. Я приїхав нарошне, щоби з тобою побалакати. Дожидати буду тебе дві верстви відси, туди на захід. Там, де лежить повалена вітром стара верба. Знаєш де?

— Знаю і прийду. Я цікавий, що то за розмова буде.

— Мацах відійшов, Гойдиш пішов за товаришами до роботи. Він доміркувався, що то Мацах був тим, що сполошив його від Ганки.

— Або пізнав мене, або Ганка виговорилася, — думав. — Мабуть хоче торгуватися зі мною, щоби я йому не ліз в дорогу... Як не зажадає, а попросить по доброму, то дівку дарую йому. Вона й так вірна нікому не була і не буде.

Вже було майже цілком темно, коли Гойдиш, не кажучи товаришам куди йде, пішов до Мацаха. Побачив його сидячого на лежачій вербі. Сердитий був, ждучи так довго; гадав, що Гойдиш вже не прийде. Гойдиш сів коло нього і витягнув до нього руку. Мацах руки не приняв. Схопився станув перед Гойдишем і прошипів:

— Щойно покажеться, чи подати тобі руку.

— Ов! Ти з такої бочки цідиш? Як я не варт, щоби ти подав мені руку, то ти не варт, щоби я з тобою балакав!

Гойдиш відвернувся, щоби відійти.

— Стій! — крикнув Мацах. — Чи то ти вчера був з Ганкою Мікули?

— А якби й я? — відповів Гойдиш, зупинившися. — Яке тобі діло до того?

— Мені до того, бо вона моя!

— Я й ебз тебе знав се.

— Ти знав? — заревів Мацах. — Хоч знав, ти заходив до неї?

— Я тільки тому знав, що вона твоя... що вона також твоя...

— Що значить „також"? — ревів ще дужче Мацах. — Тим хочеш сказати, що вона також твоя?

— Тим я хотів сказати, що не знаю, чия вона не є, — відповів Гойдиш цілком спокійно. — Вонаж кождому вішаєтьcя на шию.

— Брешеш! — гукнув Мацах. — Відклич!

— Хочеш, то плюну на неї, Тобі раджу зробити таксамо.

— Брешеш! Відклич — ревів Мацах далі, приступаючи до Гойдиша.

— Як хочеш, то приставлю тобі свідків, котрі про неї ще й не таке кажуть тобі. А не хочеш, то іди собі з Богом і не займай мене!...

Буря, що в грудях Мацаха шаліла від тижня, довела його майже до скаженини. Він не ямив себе.

— Ти так про чесну дівчину?! — кричав. — Ще й ту, котру щойно вчера на силу обіймав і цілував?!

— Агій! — сказав Гойдиш. — Лиш полу втинай і втікай від такого божевільного.

— Не втечеш! — крикнув Мацах.

Гойдиш впав на землю, пробитий ножем Мацаха.

Коли другої днини товариство рибаків не побачило свого отамана, коли він до полуденку не прийшов, розбіглися шукати його. Коло зваленої верби знайшли пошматкований і порозтяганий його одяг і порозтягані людські кости. Були ще цілком свіжі.

— Лиси, або вовки зїли його, — сказав один.

Позбирали кости, викопали яму і над останками свого отамана висипали могилу.

Коли Гойдаш впав на землю і Мацах впевнився, що вже не встане, напав його жах. Ціла сорочка стала мокра, так зпрів:

— Ануж все те правда, що він сказав? Може справді не він її баламутив, а вона його? Може вона справді кождому парубкови перша вішалася на шиї? Так могло би бути, бо так було зі мною... Зза пояса Сеня виймив його ніж і всунув за свій пояс. Сів на коня і підігнав його, бо хотів таки зараз розмовитися з Ганкою.

— Мусить мені висповідатися, — думав. — Мусить сказати всю правду. Щиру правду. Мусить! До сеї пори з моїх рук гинули тільки наші вороги. Кровю невинного я ще ні раз моєї зброї не сплямив... Як на моїм ножі кров невинного, то вона спокутує се. Видобуду з неї всю правду, хоч би прийшлося огнем припікати її!

(Далі буде).

ЧОМУ БОЛЬШЕВИКИ БУДУЮТЬ ПАМЯТНИК ШЕВЧЕНКОВИ

„Ізвєстія" з 9. III. повідомляють з Харкова: „Дня 11. березня для ушанування 120 річниці народження великого укаріїнського поета Тараса Шевченка в харківськім міськім саді відбудеться урочисте заснування памятника поетови. Інститут імени Шевченка відкриває до його ювилею велику виставу малюнків роботи Тараса Шевченка. Зібрано біля 700 рисунків та ґравюр. Відкривається також вистава рукописів Шевченка, яка очевидно доводить, як контрреволюційні націоналісти фальшували тексти його творів".

В тім же самім числі у великім фейлєтоні „Поет невільник" якийсь А. Старчаков між іншим виписує таке: „Українські націоналісти скреслюють революційний зміст творчости Шевченка. Вони переносять цілком в нашу дійсність окремі реакційні елєменти, які були властиві його творчости (!?! УБ.)... Вони всяким способом відокремлюють у Шевченка мотиви національної ненависти та видають їх за зміст цілої його поезії. Інколи ці вислови українських націоналістів прикриваються архиреволюційною фразою. Так, Скрипник пропонував „загострювати соціялістичною ідеольоґією Шевченка нашу боротьбу з ворожими ідеольоґіями"... Коли в руках українських націоналістів сфальшований Шевченко перетворюється в смолоскип національної ненависти, то для нас творчість поета є знаряддям інтернаціонального виховання, знаряддям зміцнення солідарности між працьовниками всіх націй... Ми полишаємо на поживу розбитої контрреволюції окремі реакційні елєменти його поезії".

Знаючи, що під „інтернаціональним вихованням" Москви треба розуміти московщення української людности, бачимо, що большевики будують памятник Шевченкови, не зважаючи на „реакційні елєменти його поезії, щоб сфальшувати та вбити його національні ідеї, щоб зменшити його вплив на відродження та боротьбу українського народу проти Москви. — (Укбюро, Женева).

Уяви собі, я щойно впав із драбини, десять метрів високої!

— І нічого тобі не сталося?

— Алеж ні, я впав з другого щебля!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БЕРВІК, ПА.

Ювилейне Свято У. Н. Союза.

Відділи 164 і 303 У. Н. Союза влаштували в неділю, 25-го березня ц. р. Ювилейне Свято в 40-літню річницю заложення У. Н. Союза.

Пополудні відправлено панахиду за померших членів У. Н. Союза, а по відправі удалися ми до галі церковної, де відбулася спільна вечера і концерт.

Концерт відкрито відспіванням американського та союзового гимну, по чім о. Ярослав Скроцький, у вступнім слові обяснив ціль ювилейного свята та вкоротці згадав про заснування У. Н. С., про ціль організації, та про хосен з неї для членів як і для українського народу взагалі. При кінці бесідник, побажавший розвою відділам і організації, зазначив, що У. Н. Союз буде славою та гордістю нашою так довго, як довго буде існувати український нарід.

Описати кожду точку програми, а було їх щось з двадцять, забрало би багато місця, тому зазначу лише те, що дійсно заслугує на похвалу. Виступи шкільних дітей з вільноручними вправами під звуки пісень „Гей там на горі Січ іде", „Гей там дітвора українська йде", „Соколи, соколи", „Їхав козак за Дунай" розрадували серце неодного слухача. Дівчатка від 4 літ до 16 входили то виходили на сцену зі щораз новими вправами та піснями. Бурю оплесків дістала маленька 4-літня Анна Коцьо за вдучність вправ перед найбільших дівчат.

Членкиці У. Н. Союза, Розалія Боберська і Софія Ґелетій, гарно віддали декламацію „В 40-літню річницю У. Н. Союза", як також похвально виявилися в своїх декламаціях Марія Луців — „Не забувай", Катерина Луців, „Витай, Батьку"; Марія Мельник "Volunteers for Ukraine", Анна Данило, „Шевченко у могилі"; Катерина Лило, „Захід сонця".

Головний референт, рекордовий секретар У. Н. Союза, п. Дмитро Галичин, рад не рад мусів опустити почесне місце при столі, на котрім повно було всяких ласощів, приладжених членицями У. Н. С., та заповнити свою точку програми. Референт у своїй близько годину тревающій палкій та гарно обдуманій бесіді зясував життя-буття наших перших еміґрантів. Їх жаль за тим життям у старім краю, хоч і як бідним, однак дорогим-веселим, бо життям між своїми, життям громадським. Зі смутку-болю перших еміґрантів перейшов бесідник до їх радости, яка запанувала між ними з хвилею заложення першого українського товариства в Америці. Дальше до тої радісної і навіки незабутої хвилі, коли кілька заложених уже товариств починають розуміти, що в лучности сила, та сходяться до Шамокін на перші спільні наради, щоб покласти угольний камінь під першу і найбільшу українську організацію в Америці — Український Народний Союз.

Згадав бесідник і про переміни, які появилися вже на початках злуки товариств, про ту москвофільську гниль, котра все кидала і дальше кидає колоди під ноги усьому що українське, що своє, що рідне. Змалював бесідник і внутрішні переживання У. Н. С., про ріжного роду реформи, котрі нераз проріджували ряди Союзовців. Нема злого, щоб на добре не вийшло бо і ці, що були противниками усяких реформ, а навіть закладали нові організації, шкодили Батькови-Союзови морально і матеріяльно, вкінці й у себе завели тісамі реформи, котрим колись противилися.

Щирими словами промовив бесідник і до молодіжи та заохочував їх ставати в ряди У. Н. Союза і продовжати дальше діло, розпочате батьками, докінчувати будову того памятника, який стоїть на сторожі добробуту українського народу і слави Неньки України.

Публика, що складалася з коло чотирох соток душ, нагородила бесідника бурею оплесків.

Згадати мушу дуже гарну картину з програми, а це другий виступ шкільної дітвори в декламації „В 40-літній ювилей У. Н. С." Учениця Стефця Боберська гарно і виразно віддеклямувала вірш, а інші діти хором повторяли виповіджені слова. Здавалося, що це молода Україна стоїть перед нами, а діти, що тримали ленти причіплені до українського прапора, який держала в руках декляматорка, складають присягу вірности і любови Україні і У. Н. Союзови.

Сольо „У лісі літом" Мих. Бурак, дует „Ой видно село" Анна Лущик і Анна Саврук та тріо „Плач Галичанок" — Анна Лущик, Юлія Орисик і Марія Капустінська, усі в супроводі мандолінового квартету, випали гарно, за що публика нагородила їх оплесками.

При кінці концерту виступала з кількома продукціями новозорганізована мандолінова орхестра, а хор, в супроводі орхестри відспівав вязанку пісень, і закінчено концерт гимном „Ще не вмерла Україна".

Концерт скінчився, столи опорожнили зі страв, однак публика не розходиться, а остається в галі, щоб хоч трохи ще налюбуватися атмосферою цього Ювилейного Свята.

Молодіж обступила референта та засипувала питаннями, як закладати молодечий відділ, хто має ним управляти, чи вибирають свого делеґата на конвенцію і инше. Референт радо уділяв всяких інформацій, заохочував ще раз до праці, тай певно не підуть його слова намарно, бо молодіж, заки опустила галю, заявила, що ще цього року мусить бути у нас молодечий відділ У. Н. Союза.

Комітетови Ювилейного Свята в Бервік, в котрого склад входили о. Ярослав Скроцький, Марія Буц, Василь Ґелетій, Розалія Боберська, Петро Ґелетій і Іван Боберський, належиться признання за їх працю і труд для звеличання памяти 40-літнього ювилею У. Н. Союза.

Учасник.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіті, Н. Дж.

(12)

Поїздки в організаційних справах і на національні свята.

Тут згадаю ще про мої поїздки до ріжних місцевостей, до яких мене запрошувано як бесідника з нагоди ювилеїв дотичних відділів, організаційних зборів і національних свят.

І так, 18 серпня був я на зборах урядників усіх відділів у Ню Йорку в справі вибору Союзового лікаря, які то збори були скликані гол. радним І. Гузарем.

Дня 3 вересня був я на ювилею 266 від. в Амстердам, Н. Й. Пополудні відбулися збори того відділу; там я говорив в організаційних справах і давав відповіди на ріжні запити членів. Увечір того самого дня говорив я знов на ювилейному святі того відділу.

Дня 24 вересня репрезентував я У. Н. Союз на українському дні в Линден, Н. Дж., а 14 жовтня промовляв на ювилею 281 від. в Бейон, Н. Дж.

Дня 22 жовтня був я знову в Бейон, Н. Дж., та говорив там на вічу в справі будови Українського Народного Дому, про значіння будови такого дому для організування молоді та приєднування її в члени У. Н. Союза.

Дня 29 жовтня репрезентував я враз з гол. фінансовим секретарем-касієром Р. Слободяном У. Н. Союз при посвячуванню новозбудованого Народнього Дому Молодечим Горожанським Клюбом у Перт Амбой, Н. Дж., де виголосив принагідну бесіду.

Дня 31 жовтня був я на організаційних зборах усіх відділів в Нюарку, Н. Дж., де говорив про справи організування молоді, творення окремих молодечих відділів та про злуку відділів. Про нову реформу промовляв на тих зборах гол. фінансовий секретар-касієр Р. Слободян.

Дня 5 листопада говорив я на Святі Героїв та на Листопадовому Святі в Пасейку, Н. Дж., яке було улаштоване заходами місцевих Союзових відділів.

Дня 12 листопада був я в Рачестер, Н. Й. Пополудні я був присутній на зборах 367 і 36 від., де давав відповіди на ріжні запити в справах організації. Ввечір того самого дня промовляв на Листопадовому Святі.

Дня 18 листопада говорив я на манифестаційному вічу проти виголоджування України большевиками, улаштованім комітетом з нюйорських і околичних українських організацій, якого я був головою.

Дня 19 листопада був я в Болтімор, Мд., де пополудні відбулись організаційні збори місцевих відділів У. Н. Союза, а ввечір Листопадове Свято.

Дня 3 грудня промовляв я на ювилею 90 від. в Сентралії, Па., на якім був також присутній гол. радний А. Шаршонь.

Дня 10 грудня був я в Честер, Па., де говорив на Листопадовому Святі, а опісля на зборах місцевих Союзових відділів, які відбулися таки зараз по закінченню програми свята.

Моє загальне враження з тих поїздок таке, що стичність з членством причиняється у великій мірі до вияснення ріжних спірних, чи то не зовсім зрозумілих організаційних справ, що знов у свою чергу усуває нераз зовсім безпідставне негодування і невдоволення.

Закінчуючи той свій звіт за 1933-тий рік, я з нагоди отсього річного засідання складаю подяку всім тим відділовим урядникам, а зокрема секретарям, з якими мені приходилося працювати і бути з ними в постійнім листуванню на протязі тих останніх 6 місяців мойого урядування. З того листування я мав нагоду переконатися, що У. Н. Союз має ще багато щирих і нашій організації відданих працівників, а тому я вірю, що в 1934 році, ювилейному році У. Н. Союза, вони певно сповнять той обовязок, який на них накладає сороклітня традиція існування У. Н. Союза, та будучий його розвиток. На протязі 1933 року відділові урядники, а зокрема секретарі, виказали стільки праці в переписуванню членів зі старого до нового роду обезпечення і членів Молодечого Департаменту до повнолітніх членів, що виконання тої праці дає нам підставу надіятися, що в 1934 році їх старання, їх зусилля відповідять тим вимогам, які ставить до нас потреба теперішньої хвилі.

Вкінці згадаю про співпрацю членів головного екзекутивного комітету тут у головній канцелярії У. Н. С. Як новий урядник, бажаю тут ствердити, що той навал праці, який треба було виконати на протязі того року, можна було доконати тільки при спільній участи та повній і гармонійній співпраці зі сторони кожного члена екзекутиви. А саме така співпраця була.

Д. Галичин, гол. рек. секр.

(Далі буде).

YOUNG UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB OF NEW YORK

The Young Ukrainian Democratic Club of New York, thru its spokesman and chairman, wishes it to be known that it is heartily in accord with the editorial published two weeks ago. The club does not stop there by just expressing its accord: It is going many steps farther in furthering the interests of Ukrainians in New York politically.

As an initial step, the Club invited Mr. Joseph Prendergarst, assistant to the United States District Attorney of New York, Martin Conboy, to address an assemblage this coming Monday evening, April 2nd, 1934. Mr. Prendergarst accepted with alacrity.

The topic to be discussed will be of vital interest and benefit to all Ukrainians, both young and not so young. Whether member or not of either the older or younger Club, all are cordially invited to attend at 8:00 P. M. (No cover charge at any time).

J. M. U.

ДОЗВІЛ НА ПОВОРОТНИЙ ПРИЇЗД.

Кожний чужинець, що прибув леґально до Злучених Держав на постійне мешкання, котрий бажає виїхати за границю на відвідини, може подаватись за дозвіл на поворот. Такий дозвіл уповажнює чужинця повернутись до Злучених Держав поза приписаною іміґраційною квотою.

При вношуванню подання на дозвіл треба придержуватись ось таких формальностей: Аплікацію треба подати яких трицять днів перед відїздом, котра мусить бути записяжена перед іміґраційним урядником у найближчім іміґраційнім бюрі. З огляду на можливу задержку підчас провірки леґальности приїзду аплікантка, порадним є робити аплікацію шість або навіть сім тижнів перед виїздом.

Особисто явитись перед іміґраційним урядником є не конче потрібне, коли чужинець приїхав на консулярну іміґраційну візу після 1 липня 1924 року, леґалізував свій приїзд на підставі закона з 2 березня 1929, або вже мав дозвіл, виданий після 1 січня 1932 року. Такі люди можуть висилати аплікацію прямо до комішенера іміґрації та натуралізації у Вашингтоні.

Коли чужинець, котрий приїхав до Злучених Держав перед 1 липня 1924 року, мешкає у місцевости, далеко віддаленій від найближчого іміґраційного бюра, або з яких інших причин не годен особисто явитись, то в такім випадку може заслати свою аплікацію до іміґраційного урядника почтою. Супроти того треба доконче долучити записяжене зізнання з вияснением тих обставин, задля яких особиста поява є неможлива.

Коли ціла родина чужинців задумує виїхати за границю на відвідини, мусить подавати осібні аплікації на дозволи для кожної особи без огляду на вік, тому, що дозвіл на поворот не може включати більше як одну особу. Однак голова родини може вносити аплікації для своєї жінки та малолітніх дітей. Такі аплікації мусять бути записяжені перед нотарем тою особою, на котру мається вписати дозвіл.

До кожної аплікації треба долучити ось що: 1) Дві окремі фотоґрафії аплікантка, зняті лицем вперед, з відкритою головою, два і пів квадратового цаля в розмірі та підписані аплікантом в присутности урядника, котрий переводить присягу, і 2) долучити почтовий або експресової компанії грошевий переказ на суму три доляри, виписаний так: Commissioner of Immigration and Naturalization, Washington, D. C.

Що відноситься до самої аплікації, то найважнішою справою є виписати докладно: коли, до якого порту, на якім пароплаві та під яким іменем чужинець приїхав до Злучених Держав. Тільки тоді іміґраційне та натуралізаційне бюро може провірити леґальний приїзд аплікантка на сталий побут, коли вписано на аплікації точні дані. На випадок невидачі дозволу, належитість вповні звертається.

Готові дозволи не висилається почтою до аплікантка, але можна їх відібрати тільки на особисте зголошення у визначенім іміґраційнім бюрі перед виїздом зі Злучених Держав. Тому є дуже важним визначати на аплікації таке іміґраційне бюро.

Дозволи на поворотний приїзд видаються на протяг одного року, але з важних причин можна дістати продовження, два рази по пість місяців. Прохання мусить бути на письмі і записяжене перед американським консулярним урядником та вислане враз зі старим дозволом яких півтора місяця перед кінцем речинця. Належитість в сумі трох долярів міжнароднім грошевим переказом треба долучити до прохання.

Відповідно до загальних правил, чужинець, котрий не повернеться до означеного часу, тратить право приїзду до Злучених Держав як не-квотний іміґрант, а якщо хоче наново приїхати, то тільки як кожний новий іміґрант на американську візу, котрі тепер видаються тільки у виїмкових випадках. Хто перебув звиш шість місяців за границею, перериває свій сталий побут у Злучених Державах у відношенню до натуралізаційних справ, але як подасть важну причину, тоді той виїзд можуть йому не числити. Однак коли перебуде поза границею більш року, тоді ніяке оправдання не поможе і на повне горожанство мусить ждати нових пять років.

ФЛІС.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

U. N. A. CELEBRATES 40TH BIRTHDAY.

Dmytro Halychyn, Supreme Secretary Addresses Assemblage at Greek Catholic Church.

Over Four Hundred in Meeting

Over four hundred members of the Ukrainian Catholic church attended the celebration of the fortieth anniversary of the Ukrainian National Association hald last evening. A program, preceded by a banquet fittingly celebrated the occasion. National officers were in attendance.

A requiem mass for deceased members of the congregation was held at five o'clock after which the assemblage retired to the parish hall in the basement of the church where the entertainment was staged. The dinner, prepared by the ladies of congregation, consisting of tasty Ukrainian preparations was served at 6 P. M.

During the dinner the choir sang "The Star Spangled Banner" after which the juvenile members presented Ukrainian songs and executed clever drills. The choir, uniformly atured, was roundly applauded. Vocal duets, solos and recitations were ably presented by members of the congregation who were attired in the native Ukrainian garb.

After the dinner Rev. Father Skrotsky, pastor of the curch, delivered the address of welcome and introduced the speaker of the evening, Dmytro Halychyn of New York City, Supreme Recording secretary of U. N. A. The society was organized forty years ago for the purpose or rendering pecuniary benefit to members and also created a social atmosphere among the 30,000 members throughout the United States.

Mr. Halychyn in a timely address said in part:

"One must understand the present to know the past. Forty years ago 505 Ukrainians, majority of them immigrants from Ukrainia where they had been accustomed to peasant life, banded together and formed this great organization. Ten chapters were formed in 1894 when the spirit of sociability was sown among the members of our nationality. These peasants, the founders of our great organization, hac no experience of benefits or sociability but were desirous of securing the knowledge of American Morals and principles by practicing these objectives among their own class of people.

The task of maintaining the organization was a difficult one but the efforts were well repaid and today 373 organizations are functioning in the United States with 30,000 members who have secured for themselves and their posterity the spirit of sociability and the desire to be true American citizens by practicing the principles in their own fold. It is the desire of the organization to inject the same inspiration and spirit in the young generation which will allow the organization and its morals to continue on for an indifinite period.

President Grover Cleveland in his address to the Presidents of the various social organizations of the country stated that the affiliations not only provided benefits for those with membership but provided the most suitable means of sociability and the spirit to do great things. The action taken by the older persons in the organization is placed before the younger generation by means of a daily newspaper created and printed by the organization."

The address was concluded with hope that the movement will continue to enjoy the same success in the future it has in the past.

The entertainment was ended with the rendition of several Ukrainian selections by the choir.

(Berwick Enterprise, March 26, 1934)

CONCERT HONORS UKRAINIAN POET.

Well-Arranged Program Presented at National Home.

Under the auspices of the central committee of the Ukrainian Organization of Elizabeth, a concert was given yesterday afternoon at the Ukrainian National Home, 214 Fulton street, in memory of Taras Shevchenko, the poet whose life and writings did much to win freedom for Ukrainia.

The program was opened with selections by the string ensemble of the Club, composed of John Kinaszak, Mike Fedunka, Charles Kosmyda, John Fetkin, Andrew Broda, John Begdan and Eddie Zack, conducted by Harry Kardash. The choral numbers were poems by Shevchenko with musical setting by Ukrainian composers. The choir of St. Vladimir's Church sang "Live Ukraine", "in the Orchard", "Ukrainian Love Song", "The Winding Road", "My Thoughts" and "Evening", and under the direction of Professor Yadlowsky did highly satisfactory work. The choir sang without accompaniment and seldom used the music. Except for a slight shrillness in the sopranos, the tone was good. The male section was fully adequate.

The Ukrainian Social Club choir, organized only three months ago, made its first public appearance, offering "Sunset", "Good Evening" and "In the Garden", and did good work. Its conductor is Walter Bukata who wrote the music for "Sunset". The object of the chorus is to stimulate an interest in cultural things. It is making a good start. The choir also sang without accompaniment. Soprano solos, "Within Prison Walls", and "Revucha", were given by Miss Mary Zadrecki whose voice while not yet fully developed showed lovely tones, especially in the upper register. The girls of both choruses wore the attractive Ukrainian costume, and many of the men had the embroidered shirt and necktie.

Between the choral numbers there were recitations of Shevchenko's poems by the Misses Mary Nebora, Barbara Bezkorowayny, Katherine Mohyla, Mary Kardash and Emil Kempa. The special guest of the evening was Rev. Max Markow, of Ukrainia, who is in this country on a missionary tour.

Addresses were made by Rev. Joseph Chaplinsky, of the Ukrainian Catholic Church; Anthony Horochivski, and Dr. Luke Myshuha, editor of the Ukrainian Daily Svoboda of Jersey City, who gave a vivid description of the conditions that prevailed when Shevchenko began his patriotic work. He told how the activities of the poet resulted in his being send to Siberia where he died in destitution, but not until he had written many poems and accomplished his aim. On the stage was a large picture of the poet decorated with ribbons of yellow and blue, the national colors.

The master of ceremonies was Michael Galinovitch, president of the organization. The other officers are: Vice-president, Yatzko Leschak; secretary, John Klok, and treasurer, Konstantyn Pilot.

(Elizabeth Daily Journal, March 26, 1934).

TALKS, MUSIC HONOR UKRAINIAN POET-HERO.

Newly-Organized Choir, in Native Costume, Is Feature

Brilliant color and sound marked the Ukrainian celebration yesterday at the Ukrainian National hall, 2253 W. 14th St., honoring the memory of Taras Shevchenko, poet-hero of the Ukraine, whose "Last Testament" is known in every Ukrainian home.

The celebration, which is given annually throughout the world, featured the newly organized Ukrainian national choir in native costume under Leo Sorochynsky, noted choral conductor.

Brief speeches on the significance of the occasion were made by Omar Malitsky, president of the United Ukrainian organization, under whose auspices the commemoration was given, and by other Ukrainian civic leaders.

(Cleveland News, March 26th, 1934).

Radio

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Українська Радіова Програма завдяки загальній піддержці українських бизнесменів братств, товариств, клюбів і громад та поодиноких Українців переходить на четвертий тиждень. Коли піддержка орґанізованих Українців буде продовжуватись, є запорука, що У. Р. П. буде продовжуватись постійно.

З огляду на це, що міста, як Честер, Бріджпорт, Фініксвил, Котсвил й інші поблизькі місцевости поза Филаделфією не могли дістати стації з якої досі У. Р. П. була передавана, — на слідуючий понеділок переходить наша програма на стацію **W.R.A.X.** Отже накрутіть своє радіо на стацію **W.R.A.X. в годині 7-мій вечером в понеділок, 2-го квітня.**

Ця стація є дорожча від попередньої, тому і піддержка повинна збільшитись. Маємо надію, що околичні Українці прийдуть з помічю У. Р. П. таксамо, як це роблять Филаделфійці.

Пригадуємо, що п. Теодор Федусь є призначений відпоручником У. Р. П. на околицю, тому прошу відноситись до нього з довірям.

В справах української програми звертайтесь:

Ukrainian Radio Program,
3720 N. 9th St.,
Philadelphia, Pa.

МОСКОВСЬКЕ „ДІҐНАТИ" І „ПЕРЕГНАТИ" В ПРАКТИЦІ.

Совітський летун (у Совітах загально знаний) Водопянов описує в „Правді" свою „подорож" зі стації Курокіно до Москви:

„Начальник стації видав мені білет у військовий ваґон. Приїздить поїзд. Що таке? Ні в одному ваґоні нема світла. Я сів у ваґон, що попав під руку. Темрява. Нічогісінько не видно. Допчу по пасажирах та річах. З трудющами освічуючи вагон сірниками, знаходжу свобідне місце. Питаємо кондуктора:

— Чому нема світла?

— Ось чого захотілося! Їде в звичайнім ваґоні і світла хоче. Адже навіть у нумерованих ваґонах нема світла.

В другім кутку вагону чутно суперечку:

— Чому ти заняв моє місце?

— А хто докаже, що це твоє місце? Місця не нумеровані.

— Куме, де ти положив мої річи?

— Ось тут під лавкою.

— Дай мішок сюди, положу під голову.

Минули стацію Горбачово. Темно і тихо. Знову в темноті починається суперечка:

— Ти чому вчепився мойого куфра? Думаєш, темно і я не побачу?!

— Як це твій куферок? Я свій держу, боюся, щоби не вкрали. Громадяни, будьте свідками. Куфер мій, можу вичислити, що в ньому є.

— Ану, засвіти сірник, побачимо, чий куфер.

Засвітили сірник. Показалося, що громадянин держав чужий куфер.

— Деж мій? Я трохи здрімався, ввесь час держав у руці свій куфер. Прокинувся — нема куфра.

Довго ще світив сірниками пасажир, якому вкрали куфер".

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(78)

Давши знак іншим чоловікам, щоби вони йшли за ним, син Першої Жінки кинувся на жінок. Як чоловіки побачили, що жінки почали втікати від них, вони були такі запалені тим, що чимскорше пігнали за ними в погоню. Потім вони побачили, як він дігнав одну молоду жінку й схопив її за волосся.

Вони зібралися довкола нього, завдаючи ріжні питання своєю дивною мовою. „Я її задержу собі", сказав син Першої Жінки. „Вона буде варити для мене. Як вона не захоче"... тут він зробив знак, гейби хотів дати їй доброго стусана списом під ребра. Вона зі страху приклякла на одно коліно.

Інші взяли собі приклад зі свого ватажка та пігнали за втікаючими жінками. Син Першої Жінки лишився самий з жінкою. „Будеш мені варити?" — він спитав її. На його знаки вона тільки шкірилася люто. Тоді він ударив її деревищем своєї списи й вона впала на землю.

Потім вона підповзла до його колін та обняла його за ноги. „Будеш варити для мене?" — він спитав удруге. „Усе", відповіла вона... Тимчасом Тарзан знов уходив до кімнати чарівника. Зоантрогаго дав йому знак, щоби він наближився до стола, за котрим сидів також король Елькомельгаго.